

O P I N I E

dowódców piech.dyw. dywizyj piechoty.

Lp.	Stopień Kolejność ogólna w stopniu i starsz.	Funkcja:	Nazwisko i imię	Opinia inspektorska za 1938r. /lub ostatnia opinia na stanowisku dowódcy piech.dyw./.	Uwagi
1.	Płk.dypl. piech. 89. 1.I.1933.	I dca pd. 1 dp.Leg.	Szafran Jarosław Bolesław Adam	/Gra Operac.Sztabów Nr 3;15-19.VII.38.-dca d.p./ Ma dobre poglądy taktyczne,dowodzi spokojnie,reagu- je flegmatycznie. <b>Inicjatywa objawia się nieśmiało.</b> /-/ gen.Kutrzeba. /13.X.1938/. <b>W zakresie dowodzenia wyższego i operacyjnego wy- kazuje pewne braki,widoczne jest,że przez szereg lat nie przepracowywał w dokładnym ujęciu działa- nia operacyjne,analizy taktyczne i planowanie dzia- łań.Mimo dużego doświadczenia polowego brak jeszcze realnego i spokojnego ujęcia możliwości działań od- działów w polu w większym zakresie.Wiedomości i do- świadczenie taktyczne b.dobre.W dowodzeniu wykazuje b.duże ambicje i dążność do uzyskania pełnych suk- cesów.Metoda szkolenia opiewana zupełnie dobrze. Umysł na ogół wysoce inteligentny,samodzielny,zdol- ny do dużej pracy.Bardzo dobry.</b> /-/ gen.Dąb-Biernacki. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca przeciętna. /-/ gen.Szylling. <b>Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca słaba./Muszę odrazu zastrzec się,że warunki i sposób,w jakich ta praca została przeprowadzona,nie dają podstawy do oceny miarodaj- nej dla wartości danego dowódcy/.</b> /-/ gen.Piskor.	
2.	Płk.dypl. piech. 101. 1.I.1934.	II dca pd. 1 dp.Leg.	Szyszek Zygmunt	/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca przeciętna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca dobra i poprawna./Muszę odrazu zastrzec się,że warunki i sposób,w jakich ta praca została przeprowadzona,nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/.	
3.	Płk.dypl. piech. 73. 1.I.1932.	Dca pd. 2 dp.Leg.	Rowecki Stefan Paweł	/24.X.1938/. Widziałem go tylko w pracy przygotowawczej do ćwiczeń m.-pułk.i jako kierownika tych ćwiczeń.Pod względem zmysłu takt.i wiedzy rozwiązał to b.dobrze,mniej umiejętnie organizował pracę swoją i sztabu w czasie samego ćwiczenia,niemniej osiągnął zupełnie dobre wyniki pod względem dydaktycznym.Jest wyraźnym typem dowódcy,mogącego o wiele sprawniej pracować na stanowis- ku samodzielnym,a że pod względem tak charakteru,wie- dzy i doświadczenia wojskowego a niemniej i zdolnoś- ci takt. wykazuje pozytywne wartości,uważam,że odpó- wiedziałyby i teraz jako dca dyw. /-/ gen.Tokarzewski-Karaszewicz. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca bardzo dobra. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca bardzo dobra./Muszę odrazu za- strzec się,że warunki i sposób,w jakich ta praca zo- stała przeprowadzona,nie dają podstawy do oceny mia- rodajnej dla wartości danego dowódcy/.	
4.	Płk.dypl. piech. 91. 1.I.1933.	Dca pd. 3 dp.	Korkozowicz Jan Marek	/Podróż hist-takt.9-11.VI.1938/. <b>Niekonsekwencję w myśleniu stara się zamaskować tupe- tem i pewnością siebie.Postawiony przed koniecznoś- cią dania decyzji,wolałby ją usłyszeć-drogą okręż- nych wypytywań-wprost od kierownika ćwiczenia,a nie podawać jej samemu.</b> /-/ gen.Narbut-Zuczyński. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech.28.I.-7.XII.38/ <b>Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca słaba.</b> /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę odrazu za- strzec się,że warunki i sposób,w jakich ta praca zo- stała przeprowadzona,nie dają podstawy do oceny mia- rodajnej dla wartości danego dowódcy/.	

Lp.	Stopień Kolejność ogólna w stopniu i starsz.	Funkcja:	Nazwisko i imię	Opinia inspektorska za 1938 r. /lub ostatnia opinia na stanowisku dowódcy piech.dyw./.	Uwagi
5.	Płk.dypl. kaw. 6. 1.I.1928.	Dca pd. 4 dp.	Durski-Trzaska Antoni	/Opinia za czas akcji na Zaolziu w 1938r.-23.XII.38/. Najmniej mogłem ocenić.Odnoszę wrażenie, że w potrze- bie wojennej odpowiedziałby zupełnie dobrze na swym stanowisku. /-/ gen.Bortnowski. /16.I.1939.-dca bryg.panc./. 10 brygada podciągnęła się poważnie jako w.j.motoro- wa.Wyszkolenie techniczne dobre,utrzymanie sprzętu więcej niż b.dobre.Zespolenie taktyczne i opanowanie form walki b.dobre.Te zalety tak młodej jednostki panc. mot.muszę zapisać na dobro płk.Durskiego.W dowodze- niu ogólnym-wadą płk.Durskiego jest zbyt dalekie trzy- manie się od pola walki,stad jego interwencja w szyb- ko rozgrywających się wypadkach walki-jest spóźniona i nawet wadliwa.W manewrach wołyńskich-pierwsze dwa nawiązowania kontaktu z nplem,rozpoznania i walki o nie-wypadły dla płk.D.słabo,nawet źle.Poza tym opinia z r.1937. /-/ gen.Piskor.	
6.	Płk.piech. 76. 1.I.1932.	Dca pd. 5 dp.	Żongołłowicz Eugeniusz	/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca dobra i poprawna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu za- strzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca zo- stała przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny mia- rodajnej dla wartości danego dowódcy/. -/ gen.Piskor.	
7.	Płk.piech. 42. 1.I.1929.	Dca pd. 6 dp.	Misiąg Ignacy	/15.X.1938/. Jeszcze nie objął dowodzenia.Znam płk.Misiąga z 4 dyw.piech. jako pierwszorzędnego dowódcę pułku pie- choty i jestem przekonany, że odpowie doskonale zarów- no na stanowisku dowódcy piechoty, jak i w przyszłos- ci na stanowisku dowódcy dywizji piechoty. -/ gen.Kwaśniewski. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca dobra i poprawna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca słaba./Muszę od razu zastrec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodaj- nej dla wartości danego dowódcy/. -/ gen.Piskor.	
8.	Płk.dypl. piech. 77. 1.I.1932.	Dca pd. 7 dp.	Janicki Kazimierz Bogumił	/Kurs doskon.dla wyższych dców, w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca dobra i poprawna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu za- strzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca zo- stała przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodaj- nej dla wartości danego dowódcy/. -/ gen.Piskor.	
9.	Płk.dypl. piech. 69. 1.I.1932.	Dca pd. 8 dp.	de Laveaux Ludwik	/5.X.1938/. Inteligentny, zdolny i twórczy w zakresie swego stano- wiska.Ideowy i b.ambitny.Stan zdrowia powoduje, iż w pracy nierówny, choć trzeba podkreślić b.dużą obowią- zkowość i sumienność.Taktycznie dobry, wykazał duże po- stępy dzięki osobistej pracy i wojennemu doświadcze- niu, jakkolwiek decyzje nie zawsze reprezentują walor siły.W dowodzeniu zbyt wiele bierze na siebie, a jako kierownik ćwiczeń zbyt tnie teoretyzuje i zamało zwra- ca uwagi na realizm wykonania.Dobry wychowawca.Posia- da wiedzę i warunki do objęcia wyższego stanowiska. -/ gen.Norwid-Neugebauer. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:Pra- ca słaba. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu za- strzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca zo- stała przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny mia- rodajnej dla wartości danego dowódcy/. -/ gen.Piskor.	

Lp.	Stopień Kolejność ogólna w stopniu i starsz.	Funkcja:	Nazwisko i imię	Opinia inspektorska za 1938r. /lub ostatnia opinia na stanowisku dowódcy piech.dyw./.	Uwagi
10.	Płk.dypl. piech. 51. 1.I.1930.	Dca pd. 9 dp.	Endel-Ragis Leopold Marcin	<p>/Gra woj.22-25.VI.38.-dca d.p./ Umysł lotny-szybka orientacja.Taktycznie i operacyjnie wyrobiony.W pracy b.staranny. /-/ gen.Miller.</p> <p>/22.X.1938/.</p> <p><b>Opinie poprzednie-1936 i 1937-potwierdzam.</b> Płk.Ragis posiada wyrobienie taktyczne,decyzję i przede wszystkim charakter,które go kwalifikują na dowodzenie dywizją.Cechuje go refleksyjność,nawet pewna powolność w pobieraniu decyzji,a następnie upór w jej realizowaniu.Dobry żołnierz,rozumie żołnierza, ma powagę wśród podkomendnych.Małomówny,zwarty,zewnętrznie bez polotu,ideowy o ugruntowanych przekonaniach.Ogólnie b.dobry jako dowódca p.d.,może dowodzić dywizją. /-/ gen.Piskor.</p> <p>/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.1938/.</p> <p><b>Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca słaba.</b> /-/ gen.Szylling.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę odrazu zastrzec się,że warunki i sposób,w jakich ta praca została przeprowadzona,nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/ /-/ gen.Piskor.</p>	
11.	Płk.piech. 74. 1.I.1932.	Dca pd. 10 dp.	Zientarski Jan	<p>/Gra woj.25-28.I.38.-dca d.p./ Na ogół dowodził dobrze.<b>Zbyt drobiazgowy umysł-nie chwyta sedna rzeczy.Rozkazodawstwo zawikłane,niejasne i długie.Decyzja nie zawsze trafna.</b> Inteligencja przeciętna. /-/ gen.Rómmel.</p> <p>/Podróż hist-takt.23-25.VI.38/.</p> <p>Na stanowisku dcy dywizji i dcy straży przedniej dowodził dobrze.Dobre rozwinięcie do walki. /-/ gen.Szylling.</p> <p>/18.X.1938/.</p> <p>Oficer bardzo pracowity i ruchliwy.Doskonale się zna na wyszkoleniu pojedynczym i małych jednostek.<b>Umysł dość ciężki,inteligencja mała,sprytny.Charakter kłótniwy i podejrzliwy.Nie umie obchodzić się z ludźmi.Jest bardzo nielubiany w dywizji.Czepia się rzeczy nieistotnych.Przeszkadza dcy dywizji,który stale musi łagodzić różne konflikty.</b> Uważam, że będzie lepszy na stanowisku pozaliniowym.W sytuacjach trudnych <b>taktycznie załamuje się.Decyzja chwiejna.</b> Može z pożytkiem pracować w Dep.Piechoty lub Sztabie.Zdolności dowódcze nie wyżej dcy pułku.Na obecnym stanowisku <b>nie nadaje się.</b> Zdolności przeciętne. /-/ gen.Rómmel.</p> <p>/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.1938/.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca przeciętna. /-/ gen.Szylling.</p> <p><b>Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca słaba.</b> /Muszę odrazu zastrzec się,że warunki i sposób,w jakich ta praca została przeprowadzona,nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/ /-/ gen.Piskor.</p>	
12.	Płk.dypl. piech. 71. 1.I.1932.	Dca pd. 11 dp.	Prugar-Ketling Bronisław	<p>/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.1938/.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca dobra i poprawna. /-/ gen.Szylling.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę odrazu zastrzec się,że warunki i sposób,w jakich ta praca została przeprowadzona,nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/ /-/ gen.Piskor.</p>	
13.	Płk.dypl. piech. 54. 1.I.1930.	Dca pd. 12 dp.	Mozdyniewicz Mieczysław Stanisław	<p>/Podróż hist-takt.4-6.VII.1938/.</p> <p>Pracował jako dca straży bocznej XX.Ros.Korpusu; dca 42 i 31.Niem.dywizji:1/Jako dca straży bocznej /Brygada Cziłowa/:<b>Brak śmiałości w decyzji-nie uderza na npla,który zagroził drogę kolumnie głównej.2/Jako dca 42 dyw.:Decyzja słusznalogiczna.</b> Ugrupowanie poprawne jedynie <b>odwód zbyt daleko jak na leśne warunki.3/Jako dca 31.Dyw.:Odcinek zbyt szeroki na obronę 1 d.p.,odwody zbyt płytko.Zneglizowanie zagrożenia własnych tyłów.</b> Na ogół pracował przeciętnie 2-ga praca poprawna. /-/ gen.Fabrycy.</p>	

c.d.na str.4-ej.

Ip.	Stopień Kolejność ogólna w stopniu i starsz.	Funkcja:	Nazwisko i imię	Opinia inspektorska za 1938r. /lub ostatnia opinia na stanowisku dowódcy piech.dyw./.	Uwagi
c.d.ze str.3-ej.					
13.	Płk.dypl. piech. 54. 1.I.1930.	I dca pd. 12 dp.	Mozdyniewicz Mieczysław Stanisław	/8.XI.1938/. Srednio zdolny,ale bardzo dobrze przygotowany dca p.d. Dowódca z charakterem i dużą energią.W tym roku bardzo poprawnie dowodził dywizją na ćwiczeniach międzydywi- zyjnych,przełamując z wielką energią bardzo poważne trudności terenowe.Nadaje się na dowódcę wielkiej jed- nostki. /-/ gen.Fabrycy. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca dobra i poprawna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu zastrze- cić się,że warunki i sposób,w jakich ta praca została prze- prowadzona,nie dają podstawy do oceny mierodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
14.	Płk.art. 13. 1.I.1931.	II dca pd. 12 dp.	Romiszewski Brunon	/8.XI.1938/. Pierwsze wrażenie doskonałe.Doskonałe rozumie teren. Zna bardzo dobrze warunki walki piechoty.Wydaje się wyższym oficerem z dużymi możliwościami. /-/ gen.Fabrycy. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca przeciętna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu za- strzec się,że warunki i sposób,w jakich ta praca zo- stała przeprowadzona,nie dają podstawy do oceny mia- rodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
15.	Płk.art. 25. 1.I.1932.	Dca pd. 13 dp.	Szalewicz Wacław	/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. <b>Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca słaba.</b> /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu za- strzec się,że warunki i sposób,w jakich ta praca zo- stała przeprowadzona,nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
16.	Płk.dypl. piech. 72. 1.I.1932.	Dca pd. 14 dp.	Kaliński Władysław	/Podróż hist-takt.17-19.VI.1938/. <b>Brak wytknięcia sobie wyraźnego celu,prowadzącego do wykonania zadania.Stąd zamiar w planie działania nie- jasny,mało sprecyzowany i nie obejmujący istoty zadania.</b> W wykonaniu bardzo sumienny,rzeczowy,dokładny,dro- biazgowy i wczuwający się w rzeczywistość bojową. /-/ gen.Knoll. /11.X.1938/. Charakter:charakter prawy-idealista.Inteligentny, <b>tro- chę drobiazgowy i nieprzyjemny dla podwładnych.</b> Przydat- ność służbowa:nadaje się na obecnym stanowisku.Wartości taktyczne:duże doświadczenie bojowe. <b>Decyzja skompli- kowana i niezawsze słuszna.</b> Dalsze użycie:nadaje się na dcę dywizji-za kilka lat-gdy nabierze więcej spoko- ju w pracy. /-/ gen.Knoll. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca przeciętna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu zastrze- cić się,że warunki i sposób,w jakich ta praca została przeprowadzona,nie dają podstawy do oceny miarodaj- nej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
17.	Płk.piech. 60. 1.I.1931.	Dca pd. 15 dp.	Skroczyński Albin	/Podróż hist-takt.17-19.VI.1938/. Pełne zrozumienie zadania i jasno wytknięty cel do osiągnięcia.Stąd zamiar i wykonanie wyróżniają się logi- ką,konsekwencją i prostotą.Wykazał duże uzdolnienie taktyczne. /-/ gen.Knoll. /21.X.1938/. Szczególnie wartościowy jako kierownik wyszkolenia,głów- nie piechoty.Dowodzi spokojnie i stanowczo.Związkami średnimi działa sprawnie.Pomysły taktyczne mało efektow- ne ale rozsądne.Na obecnym stanowisku odpowiada do- brze. /-/ gen.Kutrzeba. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca przeciętna. /-/ gen.Szylling.	

Lp.	Stopień Kolejność ogólna w stopniu i starsz.	Funkcja:	Nazwisko i imię	Opinia inspektorska za 1938r. /lub ostatnia opinia na stanowisku dowódcy piech.dyw./.	Uwagi
17.	Płk.piech. 60. 1.I.1931.	Dca pd. 15 dp.	Skroczyński Albin	c.d.ze str.4-ej. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu zastrzec się, że warunki i sposób, w jakich praca ta została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
18.	Płk.art. 16. 1.I.1931.	Dca pd. 16 dp.	Filipkowski Władysław	/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.1938/. <b>Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca słaba.</b> /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu zastrzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
19.	Płk.dypl. piech. 93. 1.I.1934.	Dca pd. 17 dp.	Smolarski Władysław	/14.X.1938/. <b>W stosunkowo krótkim czasie dwukrotnie choruje.</b> Z pobieżnego krótkiego pobytu robi wrażenie dobre. /-/ gen.Szylling. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.1938/. <b>Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca słaba.</b> /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu zastrzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
20.	Płk.art. 21. 1.I.1932.	Dca pd. 18 dp.	Hertel Aleksander	/13.X.1938.-II dca p.d.19 dp./. <b>Zarówno w charakterze jak i w umysłowości wykazuje poważne braki i nierówności, często wykazuje tak bez graniczną naiwność i upór graniczący z dziecinną.</b> Jedną z bardzo dużych wad pracy jako dcy jest poszukiwanie fantastycznych decyzji przed jakimkolwiek rozważeniem i przeanalizowaniem czynników do decyzji. Wykazuje następnie upór niczym nie dający się przełamać; umysł dość ciasny i nie umiejący samodzielnie pracować. Zagadnienia operacyjne na ogół b.mało przepracowane, dużo powierzchowności. Charakter nierówny, nie umiejący zdobyć posłuchu wśród podwładnych. Brak metod pracy, brak szerszych horyzontów. Wydałość pracy w obecnym stanowisku mała. Na wyższego i samodzielnego dcę nie nadaje się. /-/ gen.Dąb-Biernacki. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca przeciętna. /-/ gen.Szylling. <b>Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca słaba.</b> /Muszę od razu zastrzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
21.	Płk.dypl. piech. 97. 1.I.1934.	Dca pd. 19 dp.	Pełczyński Tadeusz Walenty		
22.	Płk.dypl. piech. 70. 1.I.1932.	Dca pd. 20 dp.	Dudziński Fanciszek Kazimierz	/Podróż hist-takt.13-15.VI.1938.-dca dyw./. Na szczeblu dywizji-na ogół dobry; <b>umysł mało lotny.</b> /-/ gen.Kwaśniewski. /25.XI.1938/. Potwierdzam poprzednie opinie. Dużo energii wnosi do pracy wojskowej. Lojalny, zawsze chętny-dużo osobistego wysiłku wkłada w swą pracę. <b>Doskonały znawca wykszolenia.</b> W decyzjach-pobieranych szybko-zdradza sporo sprytu; <b>w wykonaniu raczej skłonny do szematyzmu.</b> Pracę z oficerami sztabowymi prowadzi poprawnie. Lojalny wobec przepisów. Dowodzenie na szczeblu dywizji-na ogół opanowane. <b>Ogólnie-b.dobry.</b> /-/ gen.Piskor. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca przeciętna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca dobra i poprawna./Muszę od razu zastrzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	

Lp.	Stopień Kolejność ogólna w stopniu i starsz.	Funkcja:	Nazwisko i imię	Opinia inspektorska za 1938r. /lub ostatnia opinia na stanowisku dowódcy piech.dyw./.	Uwagi
23.	Płk.art. 14. 1.I.1931.	II dca pd. 20 dp.	Epler Adam Józef Aleksander	<p>/Podróż hist-takt.13-15.VI.38.-dca dyw./. Na szczeblu dowódcy dywizji-dobry. /-/ gen.Kwaśniewski.</p> <p>/25.XI.1938/.</p> <p>B.dobry artylerzysta.Ogólnie wykształcony;pracuje nad sobą.W dowodzeniu ogólnym poczynił duże postępy. Rozkazodawstwo na szczeblu dywizyjnym opanowane.Ma warunki do dowodzenia dywizją. Zajęcia z oficerami sztabowymi prowadzi interesująco i ze znajomością taktyki ogólnej.Rozumie pracę bojową piechoty.Ogólnie-b.dobry. /-/ gen.Piskor.</p> <p>/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI. - 7.XII.1938/.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca przeciętna. /-/ gen.Szylling.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca bardzo dobra./Muszę od razu zastrzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/.</p> <p>/-/ gen.Piskor.</p>	
24.	Płk.piech. 9. 1.I.1927.	Dca pd. 21 dp.	Wir-Konas Aloizy	<p>/Podróż hist-takt.31.V-2.VI.1938/.</p> <p>Stwierdziłem jeszcze raz duże postępy tego oficera w rozwoju taktycznym.Duża zmiana na lepsze w koncepcji taktycznej, logice, rozumowaniu i konsekwencji. /-/ gen.Berbecki.</p> <p>/20.X.1938/.</p> <p>Charakter:w porównaniu do lat poprzednich dużo dojrzał i zrównoważył w swym charakterze.Przydatność służbowa:jest dobrym pomocnikiem swego dowódcy.Wartości taktyczne:zauważyłem duże i bardzo dodatnie zmiany.Robi duże postępy.Dalsze użycie:nadaje się na dowódcę dywizji lub zastępcę dcy OK. /-/ gen.Berbecki.</p> <p>/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.1938/.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca dobra i poprawna. /-/ gen.Szylling.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca dobra i poprawna./Muszę od razu zastrzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/.</p> <p>/-/ gen.Piskor.</p>	
25.	Płk.piech. 56. 1.I.1930.	Dca pd. 22 dp.	Grot Leon	<p>/15.X.1938/.</p> <p>Potwierdzam w całej rozciągłości moją opinię zeszłoroczną.Na stanowisku obecnym odpowiada zupełnie dobrze, <b>na wyższe nie nadaje się, gdyż brak mu wystąpienia dowódczego, śmiałości i pewności siebie.</b>Duża inteligencja wrodzona i nabyta, jakby profesor, człowiek o dużej kulturze i wiedzy, posiada też duże wiadomości taktyczne i umiejętność powzięcia decyzji, <b>ale tego wszystkiego sprzedać nie potrafi.</b>Cwiczenia apl.dyw.prowadził <b>bez większego ożywienia</b> /temat z góry narzucony/, przygotowany był bardzo dobrze i wykazał dużo dobrej woli w systematycznym przeprowadzeniu ćwiczenia, jednak <b>nie umiał z niego wydobyć właściwych nauk; sam był jakby pod hipnozą broni pancernej npla.</b>Mówi bardzo szybko i dlatego <b>niewyraźnie.</b>Proponuję pozostawić na zajmowanym stanowisku jeszcze na rok próby. /-/ gen.Kwaśniewski.</p> <p>/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.1938/.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca przeciętna. /-/ gen.Szylling.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu zastrzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/.</p> <p>/-/ gen.Piskor.</p>	
26.	Płk.dypl. piech. 78. 1.I.1932.	I dca pd. 23 dp.	Powierza Władysław Paweł	<p>/Podróż hist-takt.31.V-2.VI.38/.</p> <p>Sumienny w pracy, rozumowaniu i montowaniu decyzji.Talent taktyczny duży.Pracował z dużym zainteresowaniem i przygotowaniem. /-/ gen.Berbecki.</p> <p>/20.X.1938/.</p> <p>Charakter:zrównoważony, spokojny i żołnierski.Przydatność służbowa:na stanowisku dcy piech.dywizyjnej bardzo dobry.Wartości taktyczne:spokojnie i bardzo logicznie ocenia warunki boju.Decyzja słuszna i kategoryczna.Wykonanie konsekwentne.Dalsze użycie:nadaje się na dcę dywizji piechoty. /-/ gen.Berbecki.</p>	

Lp.	Stopień Kolejność ogólna w stopniu i starsz.	Funkcja:	Nazwisko i imię	Opinia inspektorska za 1938r. /lub ostatnia opinia na stanowisku dowódcy piech.dyw./.	Uwagi
26.	Płk.dypl. piech. 78. 1.I.1932.	I dca pd. 23 dp.	Powierza Władysław Paweł	c.d.ze str.6-ej. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.38/ Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca dobra i poprawna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu zastrzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została prze- prowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
27.	Płk.piech. 64. 1.I.1931.	II dca pd. 23 dp.	Klaczyński Wacław Michał	/Podróż hist-takt.31.V-2.VI.38/ Twardo, logicznie i sumiennie pracował.Duże zainteresowa- nie szczególnie w kierunku twardej, nieustępliwej woli zwycięstwa dowódców. /-/ gen.Berbecki. /20.X.1938/ Charakter: <b>uparty</b> , twardy, z temperamentem.Przydatność służ- bowa: bardzo dobrze pracuje na trudnym obecnym stanowisku. Wartości taktyczne: szybko decyduje się i mocno trwa przy raz powziętej myśli.Dalsze użycie: na obecnym stanowisku. -/ gen.Berbecki. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.38/ Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca przeciętna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca dobra i poprawna./Muszę od razu za- strzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
28.	Płk.piech. 84. 1.I.1933.	Dca pd. 24 dp.	Schwarzenberg- Czerny Bolesław Błażej	/Podróż hist-takt.9-11.1938/ Bystry i łatwo orientujący się, wydaje decyzje również w trudnych sytuacjach, szybkie, słuszne, należycie umotywo- wane.Bezsprzecznie najlepiej przygotowany spośród uczestni- ków podróży.Nie zgadzając się z rozkazem przełożonego- w zasadzie słusznie-którego decyzje ma zrealizować- <b>stara się w wykonaniu zepchnąć na niego odpowiedzialność za ewentualne niepowodzenia.</b> /-/gen.Narbut-Łuczyński. /31.X.1938.-wz.dca 24 d.p./ Opinię z roku 1937 co do wartości płk.Schwarzenberg-Czer- nego jako kierownika wyszkolenia podtrzymuję w zupełności. Analiza krytyczna decyzji ćwiczących dowódców w.j.logicz- na, rozumowania realne i b.trafne.Nie zmusza jednak do pre- czynowania wniosków, zatrzymując się na ogólnych rozważa- niach dowódców w.j.-Jego wartości jako wyższego dowódcy zabłysnęły w pełni w czasie tegorocznych ćwiczeń manewro- wych, Logiczne, szybkie i trafne oceny sytuacji bojowych, natychmiastowa orientacja w trudnych położeniach, <b>decyzje śmiałe, niekiedy zbyt może ryzykowne</b> , z szerokim rozmachem i konsekwencją, przy dużym równocześnie szczęściu realizo- wane.Przejawia b.dużą ruchliwość w dowodzeniu, wybiera b. trafnie moment, w którym bezpośredni wpływ jego może się przejawić, potrafi świetnie zgrać wszystkie elementy dowo- dzenia, posiada umiejętność pobudzenia żołnierza do dużego wysiłku.Panował nad dowodzoną przez siebie stroną w cwi- czeniu m-dywizyjnym, mimo niezwykle trudnych warunków orga- nizacyjnych i sytuacji operacyjnej, osiągając pełny, rzetel- nie zasłużony sukces i przyczynił się w wybitnej mierze do podniesienia prestige'u wyższego dowódcy wobec przedstawicieli państw obcych.Posiada przy tym osobiste dobrą syl- wetkę żołnierską, zawsze w pogodnym nastroju, o błyskotli- wej inteligencji i wystąpieniu niekiedy nacechowanym pew- ną dozą efekciarstwa i tupetu w dobrym jednak stylu.War- tości dowódcze i osobiste pozwalają mi postawić płk. Schwarzenberg-Czernego w rzędzie bezwzględnie wybitnych kandydatów na szczebel dowódcy dywizji i wyżej. -/ gen.Narbut-Łuczyński. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/ Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca dobra i poprawna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca dobra i poprawna./Muszę od razu za- strzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
29.	Płk.dypl. piech. 50. 1.I.1930.	Dca pd. 25 dp.	Kossecki Stefan	/Gra woj.25-28.I.38.-dca d.p./ Spokojny, zrównoważony.Posiada wszystkie zalety b.dobrego dowódcy wielkiej jednostki.Oficer inteligentny, energicz- ny, taktowny.Myśli szybko, decyduje się od razu, konsekwent- ny.Rozumuje prosto. /-/ gen.Rómmel. /Podróż hist-takt.17-19.VI.1938/ Rozumie i wczuwa się w zadanie; jasno stawia sobie cel do osiągnięcia, jednak <b>całokształt działania, ze względu na niedostateczne przewidywania, traci na swej wyrazistości.</b> c.d.na str.8-ej.	

Lp.	Stopień Kolejność ogólna w stopniu i starsz.	Funkcja:	Nazwisko i imię	Opinia inspekto rska za 1938r. /lub ostatnia opinia na stanowisku dowódcy piech.dyw./.	Uwagi
29.	Płk.dypl. piech. 50. 1.I.1930.	Dca pd. 25 dp.	Kossecki Stefan	c.d. ze str.7-ej. <b>Zadania jasne,lecz niekompletne.</b> Posiada dużo zdrowego zmysłu taktycznego i poczucia rzeczywistości bojowej. /-/ gen.Knoll. /18.X.1938/. Taktycznie orientuje się b.dobrze;decyzja prosta i trafna;konsekwentny w przeprowadzeniu swych zamierzeń; b.pracowity.Doskonały kierownik ćwiczeń.Spokojny,wy- magający i twardy.Nadaje się na dowódcę w.j.-Zdolności ci ponad przeciętne. /-/ gen.Rómmel.	
30.	Płk.dypl. piech. 63. 1.I.1931.	Dca pd. 26 dp.	Parafiński Tadeusz Piotr	/14.X.1938/. Nowy dowódca p.d.-Zabrał się do pracy z zapałem.Robi dobre wrażenie i rokuje nadzieje na dobrego dowódcę. /-/ gen.Szylling. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. <b>Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca słaba.</b> /-/ gen.Szylling. <b>Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca słaba.</b> /Muszę odrazu zastrzec się, że warunki i sposób,w jakich ta praca została prze- prowadzona,nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
31.	Płk.dypl. piech. 68. 1.I.1932.	Dca pd. 27 dp.	Kawiński Gwido	/Podróż hist-takt.17-19.VI.1938/. Zdaje sobie sprawę z istoty zadania, <b>lecz ogólna myśl działania za ogólnie sprecyzowana,a w wykonaniu-zad a- nia ogólnikowe,niekompletne,co mogło odbić się bardzo niekorzystnie na zupełnie słusznych decyzjach.</b> Posiada poczucie rzeczywistości bojowej,jednak <b>za mało liczy się z warunkami terenowymi.</b> /-/ gen.Knoll. /28.XII.1938/. Bardzo pracowity,sumienny i oddany służbie oficer.Inte- ligentny.Zdolny;rozumuje logicznie,umie myślowo ogamać elementy dowodzenia operacyjnego. <b>W decyzjach niekiedy wahający się,chwiejny.</b> Człowiek solidny,prawy,porządny, o usposobieniu niezwykle miłym i ujmującym.Cichy i łą- godny,aż do stopnia pozwalającego przypuszczać mięk- kość charakteru.Dobry szef sztabu wyższego dowództwa /armii,frontu/,zastępca wyższego dowódcy.Stawiam so- bie pytanie:czy płk.Kawiński mógłby sam dowodzić na wyższym szczeblu,dźwigać ciężar dużej odpowiedzialności, łamać wolę innych,być gdy trzeba twardym i nie- ustępliwym? Dotychczas nie umiem dać na to pytanie odpowiedzi. /-/ gen.Sosnkowski. /Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI- 7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca dobra i poprawna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę odrazu zastrzec się,że warunki i sposób,w jakich ta praca została prze- prowadzona,nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	
32.	Płk.dypl. piech. 100. 1.I.1934.	Dca pd. 28 dp.	Broniowski Stefan	/Podróż hist-takt.20-22.VI.1938/. Pedantycznie ścisłe rozważanie,lecz <b>wnioski nie dopro- wadzone do końca,</b> stąd decyzje słuszne,lecz <b>połowiczne albo też nacechowane ostrożnością;</b> co będzie dalej? Jako dca w.j. wykazał wartości dobre.Orientacja i reak- cja na bieg wypadków dobra.Trochę sugestii historycznej, <b>za dużo teorii,</b> co hamuje wolę bojowego dcy. /-/ gen.Norwid-Neugebauer. /10.X.1938/. Na ćwiczeniach bez wojsk pewniej rozwiązuje zadania, <b>w faktycznych warunkach terenu,czasu i wojsk wykazuje nerwowy pośpiech i komplikuje wykonanie dodatkowymi za- rządzeniami.Koncepcje raz nieśmiałe,to znów skompliko- wany "zaobszerny manewr".Rozwlekłe i nietreściwe uza- sadnienia,świadczą o oczyszczeniu,lecz powierzchownym prze- myśleniu.Na dotychczasowym stanowisku nie znalazł jesz- cze właściwej dla siebie roli;czasem jest szefem szta- bu,czasem inspekcjonującym,a czasem zbytnio zaabsorbowa- ny szczegółami.</b> Strona formalna dowodzenia bez zarzutu. Inteligencja duża,bardziej analitycznego charakteru. Nastrój pracy i stosunek do podkomendnych poprawny.Uwa- żam,iż zmuszenie do praktycznej roboty najprędzej po- zwoli ujawnić się posiadanym zdolnościom. /-/ gen.Norwid-Neugebauer. /Kurs dosk.na wyż.dców w CWPiech.28.XI-7.XII.38/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:pra- ca przeciętna. /-/ gen.Szylling. Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwar- tym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę odrazu zastrzec się,że warunki i sposób,w jakich ta praca została prze- prowadzona,nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.	



Lp.	Stopień Kolejność ogólna w stopniu i starsz.	Funkcja:	Nazwisko i imię	Opinia inspektorska za 1938r. /lub ostatnia opinia na stanowisku dowódcy piech.dyw./.	Uwagi
33.	Płk.piech. 85. 1.I.1933.	Dca pd. 29 dp.	Bratro Jan	<p>/Podróż hist-takt.20-22.VI.38.-dca w.j./ Zupełnie dobre i żywe decyzje.Openowanie kalkulacji czasu i przestrzeni.Jako dca w.j.wykazał zdolność i sprawność pracy b.dobłą.Za dużo szkolnej metodyczności co daje w skutku powolność. /-/ gen.Norwid-Neugebauer.</p> <p>/6.X.1938/. Jako nowy dca piech.dyw.łatwo i szybko wszedł w swe zadania i zorientował się w warunkach pracy.Dodatkowo wpływa na szkolenie i wyrównanie poszczególnych oddziałów dywizji.Pogodny,łatwy stosunek do ludzi, umie wpływać na nastrój i ambicje pracy podkomendnych.Wrodzona inteligencja pozwala na szybkie i poważne studia.Dowodząc w.j.wykazał walory charakteru, wiadomości i intuicję.B.dobrze nadaje się na swym stanowisku. /-/ gen.Norwid-Neugebauer.</p> <p>/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie otwartej:praca słaba. /-/ gen.Szylling.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu zastrzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.</p>	
34.	Płk.piech. 15. 1.I.1927.	Dca pd. 30 dp.	Kalabiński Stanisław	<p>/Podróż hist-takt.23-25.VI.38/. Jako dca straży bocznej energiczny i przewidujący. Dobre planowanie całości otrzymanego zadania. /-/ gen.Szylling.</p> <p>/28.XII.1938/. Kwalifikowałem w swoim czasie płk.Kalabińskiego jako kandydata na dowódcę dywizji.Jest to oficer zdolny pod względem wojskowym,umiejący myśleć, posiadający zadatki na dowodzenie wyższe.Jego słabą stroną stanowi ciche,łagodne usposobienie,brak temperamentu,trudności w narzucaniu innym swojej woli.Jak mówią francuzi: "il ne sait pas s'imposer".Długie przebywanie na dowództwie piech.dyw.,podczas gdy oficerowie młodszy od niego prześcigają go w karierze służbowej,wywołuje u płk.Kalabińskiego depresję moralną i pewne zniechęcenie.O ileby powierzenie mu dywizji nie było aktualnym,proponuję przeniesienie go na stanowisko bardziej samodzielne /np.Szefostwo departamentu,dowództwo brygady K.O.P./. /-/ gen.Sosnkowski.</p> <p>/Kurs doskon.dla wyższych dców w CWPiech. 28.XI-7.XII.1938/. Cwiczenie w zakresie obrony obustronnie opartej:praca dobra i poprawna. /-/ gen.Szylling.</p> <p>Cwiczenie w zakresie obrony stałej na skrzydle otwartym ugrupowania:praca przeciętna./Muszę od razu zastrzec się, że warunki i sposób, w jakich ta praca została przeprowadzona, nie dają podstawy do oceny miarodajnej dla wartości danego dowódcy/. /-/ gen.Piskor.</p>	